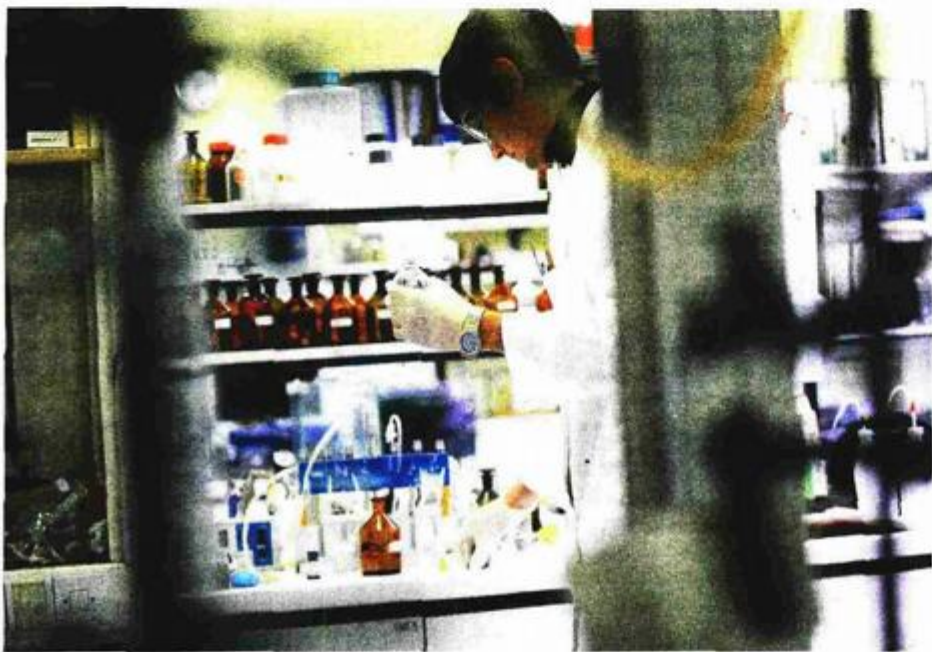

Ravnateljica Instituta "Ruđer Bošković" o predizbornoj kampanji

Komentar dana piše **dr. sc. Danica Ramljak**

Znanost opet zaboravljena

Hrvatska u znanost ulaže manje od 1% bruto društvenog proizvoda PIXSELL

Tjednima uzalud čekam da se u zahuktaloj predizbornoj kampanji u Hrvatskoj netko od glavnih političkih aktera, mediji ili predstavnici akademske zajednice javno upozore kako se tko zna koji put u javnom obraćanju naciji zaobilazi važnost obrazovanja, znanosti i inovacija za budućnost Hrvatske. Neke od stranaka na tragu su i dobrih programa, ali o tome se javno premalo čuje. Umjesto da se naciji svaki dan objašnjava da je znanost i te kako važna za svakog čovjeka zbog okoliša, zdravlja, vode, hrane, promjena klime, zdravlja djece, energije, kvalitetnih novih radnih mjesta te da je strateški treba staviti na prvo mjesto u "Programu

oporavka i razvoja zemlje" nove vlade koju će Hrvatska uskoro dobiti, čini se, ipak je bolje baviti se prošlošću i već otrcanim podjelama na crne i crvene. Zar Hrvatskoj treba dulje od drugih nacija za rješavanje tih problema pa da napokon brzim zajedničkim koracima krene u stvarni oporavak gospodarstva kojeg ni u jednoj zemlji nema bez znanosti i inovacija. Neki su mi saborski zastupnici čak priznali da je znanost tema koja baš ne interesira puno zastupnika. To je nedopustivo! Ako se svakom čovjeku u ovoj zemlji objasni jezikom koji razumije, ovaj će narod, kao i ranije, podržati ono što je pametno za njegovu bolju sadašnjost i budućnost i to bi političke elite neizostav-

Ako se hitno ne promijeni pristup obrazovanju, Hrvatska će nepopravljivo zaostati i još dugo biti u ekonomskoj ovisnosti, prisiljena prodavati nacionalna dobra

no trebale shvatiti, a stranački nam lideri ponuditi svoje vizije na ovu temu. Ako se hitno ne promijeni pristup obrazovanju, znanosti i inovacijama, Hrvatske će nepopravljivo zaostati, biti dugo u ekonomskoj ovisnosti i biti dalje prisiljena prodavati nacionalna dobra. Svi će nas vrlo brzo pregaziti na putu razvoja društva temeljena na znanju o kojem smo mi dosad slušali na razini političkih floskula i vrijeme je da se stvari mijenjaju djelima. Jer dok je Hrvatska na dnu lista inovativnosti, na samom dnu po broju patenata, ulaže u znanost manje od 1% BDP-a, naša sveučilišta osim zadarskog nisu moderna i integrirana, obrazovne i znanstvene institucije nisu atraktivne najboljim studentima i znanstvenicima ni u Hrvatskoj ni u svijetu, akademska zajednica se nedavno podijelila oko novih zakona koji su trebali reformirati sustav obrazovanja i znanosti. Naši doktorski studiji nisu atraktivni i moderni, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nema sredstva za održavanje vrijedne kapitalne opreme, a novačka mjesta dijele se kao biseri dok nam najbolji mladi odlaze u inozemstvo. Ako tražimo krivca, onda smo svi krivi jer se od 1990. do danas nitko ovim pitanjem nije ozbiljno pozabavio, a nacija do danas nije shvatila gdje nam leži strateški interes jer joj politička elita sve ove godine to nije dovoljno objašnjavala. Nije dovoljno prebaciti odgovornost na resorno ministar-

stvo, već je problem dublji. Ovo moraju podržati premijeri i ministri financija, cijela Vlada, a svaki sposoban ministar moć će provesti nacionalnu strategiju koja je dobro osmišljena i koja ne ostaje ostaju mrtvo slovo na papiru. Ovo pišem u Budimpešti gdje sam gost Akademije znanosti Mađarske koja već peti put organizira Svjetski forum znanosti. Iza ovog projekta stoje mađarski premijer, predsjednik akademije i cijela nacija. Svjetski lideri u znanosti, ministri, akademici, direktorica UNESCO-a, glavni tajnik UN-a, savjetnici predsjednika zemalja svijeta, predstavnici Europske komisije, svi su tu i donose strategiju za nove izazove u znanosti i inovacijama. Uz SAD i zemlje Europe, Kina i Indija pretječu rezultatima dosadašnje vođe, a susižu ih Brazil, Finska, Južna Koreja, Izrael, Turska, Singapur, Malezija... Turska je, primjerice, od 1997. do 2007. povećala investicije u znanost 6 puta, a danas troši na znanost više od Danske. Finska je iz zemlje pred bankrotom od 1990. do danas dosegla prvo mjesto po inovativnosti u Europi. Ono što posebno impresionira jest Afrika. Paul Kagame, predsjednik Ruande, misli na tragu Angele Merkel, koja javno naglašava da je prosperitet Njemačke ovisan o ulaganju u istraživanja, obrazovanje i inovacije. Stoga, od naših političkih lidera očekujemo konkretna i provediva rješenja za obrazovanje, znanost i inovacije.